

Evaluatie uitvoeringsprogramma 2021 Handhaving en Veiligheid

Inleiding

Het Integraal Handhavings- en Veiligheidsplan 2019-2022 beschrijft de aandachtspunten en de ambities van de Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA), Openbare Orde en Veiligheid (OOV) en de Juridische Handhaving (JH).

Openbare Orde en Veiligheid

Openbare Orde en Veiligheid (hierna: OOV) heeft een breed speelveld. Van overlast naar maatschappelijke onrust en van brandjes naar grote calamiteiten. Wij zetten in om inwoners meer bewust te maken over woninginbraken door te focussen op preventie. Wij werpen barrières op om ondermijning tegen te gaan en zijn alert op vormen van radicalisering. Dat kan de gemeente niet alleen. Veiligheid maak je samen! Samen betekent hierin niet alleen de inwoners of de wijkagent, maar ook samen met de buurgemeenten. Een integrale aanpak is belangrijk. Ook de gemeente als crisisorganisatie is up to date. Toolboxes zijn geüpdatet, de piketmedewerkers zijn getraind en de medewerkers goed getraind. In 2022 wordt gebruik gemaakt van de app 'Crisiconnect' zodat alle gebruikers in de gemeente direct bij crisis gerelateerde informatie kunnen indien nodig.

Ambitie: Aanpak van ondermijning

Deze ambitie is behaald. De aanpak van ondermijnende criminaliteit is geprioriteerd op zowel de lokale agenda als op de agenda van Westfriese gezagsdriehoek. In de driehoek zijn drie projecten geprioriteerd op het gebied van ondermijning. Te weten, Keurmerk Veilig Buitengebied, Bedrijventerreinen en de quickscan bestuurlijke weerbaarheid. In 2021 hebben we op Westfries en lokaal niveau gewerkt aan deze drie projecten. In 2021 is een quickscan bestuurlijke weerbaarheid gemeente uitgevoerd. Deze quickscan is aangeboden door het RIEC en de provincie en is gericht op de interne organisatie van de gemeente. De quickscan heeft een nulmeting opgeleverd en bevat aanbevelingen om de weerbaarheid van de organisatie te verbeteren. In 2022 wordt bekeken op welke manier invulling gegeven kan worden aan de aanbevelingen. In 2021 is uitvoering gegeven aan het Keurmerk Veilig Buitengebied. In 2021 heeft een vertaling plaatsgevonden van de opbrengsten van een enquête, welke is gehouden onder de inwoners in het buitengebied van de gemeente Medemblik, in een maatregelenmatrix. Deze maatregelenmatrix is vervolgens vertaald in een 'Modulair Programma Veilig Buitengebied' 2021-2022. In 2021 is uitvoering gegeven aan module 1 van het Modulair Programma. In 2022 wordt invulling gegeven aan de overige modules Monitoring op voortgang en resultaten vindt plaats in de Westfriese gezagsdriehoek. Naast de genoemde prioriteiten zijn er in 2021 integrale ondermijningscontroles uitgevoerd, waarbij de nadruk lag op bedrijventerreinen. In een aantal situaties heeft de burgemeester gebruik gemaakt van bestuurlijke maatregelen. Zoals de sluitingsbevoegdheid op basis van de Opiumwet en zijn bevelsbevoegdheid op basis van 174 Gemeentewet.

Ambitie; OOV Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19

Deze ambitie is behaald. Om te zorgen dat de extra werkzaamheden voortvloeiend uit de Corona maatregelen niet ten koste van het reguliere werk zouden gaan, is extra capaciteit ingehuurd met als aandachtsgebied Corona. De multidisciplinaire samenwerking met partner organisaties zoals Veiligheidsregio, GGD en de gemeenten in Noord- Holland Noord is intensief opgepakt. Er vond wekelijks een Regionaal Overleg Corona plaats waarbij alle veiligheidsambtenaren uit de regio

aansloten. Bij elke wetwijziging is de lokale toezichtstrategie geactualiseerd en de werkinstructies zijn gedeeld met de BOA's en toezichthouders. Tijdens het evenementenseizoen zijn voor de grote (aandachts-) evenementen integrale veiligheidsdraaiboeken opgesteld waarbij samenwerking met interne partners (omgevingszaken) en externe partners (politie, GGD, Veiligheidsregio) is opgezocht. Het veilig laten verlopen van evenementen is van groot belang. Daarom is er bij diverse evenementen extra beveiliging ingehuurd zoals bij de harddraverij in Medemblik. Ook in de periode dat de horeca onder voorwaarden open mocht, is in weekenden met extra beveiliging gewerkt. Er zijn mede door deze preventieve maatregelen geen excessen geweest en er zijn geen formele waarschuwingen gegeven of juridische instrumenten ingezet. Wel is de gemeente voortdurend in gesprek gebleven met de inwoners en de ondernemers om de regels zo goed mogelijk na te leven.

Ambitie: We versterken de regierol bij overlastcasuïstiek

Deze ambitie is behaald. De samenwerking met zorg is in 2021 intensief opgepakt. In 2021 nam het aantal 'individuele casus overleggen' (ICO) af. De frequentie per overleg nam echter licht toe. In deze overleggen is afstemming en samenwerking met de zorgpartners essentieel. Het opstellen van een integrale aanpak voor de betrokkene en het versterken van elkaars expertise op deze zorgcasussen, staat centraal. Ook is toenadering gezocht tot de woningcorporaties om de samenwerking tussen zorg- en veiligheidsketen te versterken en is bekeken hoe de buurtbemiddeling effectiever intern wordt ingericht.

De samenwerking met de politie is in deze coronatijd enorm versterkt. BOA's en (wijk)agent(en) weten elkaar goed te vinden. In 2020 is gestart met een aantal gezamenlijke sessies met de politie om meer begrip en inzicht te krijgen in elkaars rol- en verantwoordelijkheid. Deze zijn verder uitgebouwd in 2021. Er is onder andere gestart met een mentorsysteem waarbij elke BOA wordt begeleid door een wijkagent. Grote evenementen en jaarlijkse tradities zoals grote kermessen en oud & nieuw worden integraal voorbereid en opgepakt.

Trends en ontwikkelingen

Uit de landelijke leefbaarheids- en veiligheidsonderzoeken blijkt dat er een lichte stijging is van inwoners die zich wel eens onveilig voelt. Tien jaar geleden voelde 33% van de Nederlanders zich wel eens onveilig. Nu is dat: 45%. Deze ontwikkeling is opvallend gezien de landelijke trend van de daling van de geregistreerde misdrijven die zich ook verder voort zet in Medemblik in de afgelopen jaren. Dit betreffen voornamelijk de traditionele delicten (High Impact Crime), zoals bijvoorbeeld autokraak, woninginbraken en straatroven. Deze nemen af; van 1426 in 2020 naar 1280 in 2021. De criminaliteit verschuift naar minder zichtbare delicten zoals ondermijning en cybercriminaliteit. Deze delicten zijn moeilijker te objectiveren en met name ondermijning is ook minder (direct) zichtbaar voor inwoners. Er is in toenemende mate zorg over de effecten van ondermijnende criminaliteit.

Veiligheid en zorg, onze samenleving wordt steeds complexer. Deze ontwikkeling brengt risico's met zich mee. Het aantal casus overleggen vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis neemt toe. Van 28 casussen in 2018 naar 43 casussen in 2021. De casuïstiek richt zich voornamelijk op personen met verward gedrag, (woon)overlast, gezinnen met Multi problematiek en jongeren die afglijden richting criminaliteit.

Inspelen op trends en ontwikkelingen

De coronacrisis komt tot een einde. De maatregelen zijn grotendeels afgeschaald. Het team Handhaving en Veiligheid staat niettemin op gelijnd voor onmiddellijk ingrijpen bij een eventuele

opleving van het virus. Het doel is echter wel om Corona in 2022 in te gaan bedden als projectorganisatie. Andere veiligheidsprioriteiten, zoals geagendeerd in het uitvoeringsprogramma 2021-2022, zijn onder andere gericht op de aanpak van ondermijning, de aanpak van woonoverlast samen met partners zoals de woningstichtingen en de casuïstiek vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis.

Handhaving

Onze Buitengewoon Opsporing Ambtenaar (hierna: BOA's) dragen bij aan de leefbaarheid en veiligheid in onze gemeente. Zij zijn zichtbaar op straat en waar nodig spreken zij burgers en bedrijven aan op hun gedrag of activiteiten.

Onveilige of illegale situaties pakken zij op of melden dit aan betreffende instanties zoals de politie, wijkopzichters of bouwinspecteurs. Bij vragen uit de samenleving geven zij uitleg over de regels of verstrekken informatie over gemeentelijke procedures. De focus ligt op het afhandelen van meldingen, blauwe zones en parkeeroneveilige situaties, toezicht op evenementen en de controle op het naleven van de Coronamaatregelen. Onze BOA's zijn de gastheer/-vrouw van de gemeente. Zij zijn een rechtstreeks aanspreekpunt op straat voor onze inwoners, bezoekers, bedrijven en instellingen.

In het jaar 2021 waren er wisselingen, ziekten en een overlijden binnen het team. Het gevolg is geweest dat er inhuur-BOA's en toezichthouders zijn ingeschakeld die niet altijd bevoegd waren om handhavend op te treden.

Ambitie: Alle meldingen zijn opgepakt.

Deze ambitie is behaald. In 2021 zijn een totaal van 1.540 meldingen ontvangen. Dit is een lichte daling van 4,5% ten opzichte van vorig jaar. Alle meldingen zijn opgepakt en behandeld door de BOA's. Het overgrote deel van de meldingen betrof parkeer- en verkeersoverlast. Ook zijn er 35 meldingen ingediend in relatie tot het niet naleven van de coronamaatregelen, een daling vergeleken met vorig jaar (in 2020 44 meldingen).

Ambitie: De blauwe zone in Medemblik is eenmaal per dienst gecontroleerd.

Deze ambitie is niet geheel behaald. Het college besloot in maart 2020 om de handhaving van de coronamaatregelen (meer) te prioriteren. Dit besluit had effect op de reguliere gestelde ambities waar onder de intensiteit van de handhaving op de blauwe zone in Medemblik. Er zijn in totaal 373 bonnen voor Mulderfeiten uitgeschreven waarvan de meeste in Medemblik (Mulderfeiten zijn lichte verkeersovertradingen, zoals fout parkeren. Het CJIB int de boetes voor mulderfeiten). Er zijn 41 waarschuwingen gegeven, voornamelijk op fout parkeren. Ook zijn er drie strafbeschikkingen geschreven.

Ambitie: Er is geen overlast meer veroorzaakt door horeca in Medemblik.

Deze ambitie is behaald. Overlast veroorzaakt door de horeca in Medemblik was in 2021 beperkt. Enerzijds had dit te maken met de sluiting op basis van de geldende coronamaatregelen. Anderzijds door in vroeg stadium met de horeca exploitanten en omgeving in gesprek te gaan bij kans op overlastmeldingen. In 2021 is er ieder weekend door de BOA's gecontroleerd op de naleving van de vergunningsvoorschriften (o.a. geluidsoverlast en sluitingstijden, voor zover deze door

coronamaatregelen niet werden beperkt) en de coronamaatregelen. In een aantal situaties was het noodzakelijk om een horeca ondernemer aan te spreken of informeel te waarschuwen voor het niet goed naleveren van de coronamaatregelen.

Ambitie: de voorwaarden van de evenementenvergunningen worden gecontroleerd

Deze ambitie is behaald. Door de coronamaatregelen ging niet elk evenement door. Gedurende het evenementenseizoen zijn de vergunningsvoorschriften gecontroleerd. Daarbij is de focus op verkeersonveilige situaties en overlast naar de omgeving. Er is een voorschouw gedaan, op het evenement zelf is gecontroleerd en na het evenement is met de organisator besproken hoe het verlopen is.

Ambitie: toezicht op de tijdelijke wet maatregelen Covid-19

Deze ambitie is behaald. De BOA's hebben de lokale handhavingsstrategie COVID-19 uitgevoerd. Hierbij lag de focus op de preventieve afhandeling: eerst aanspreken, dan waarschuwen en in laatste instantie pas handhaven. Bij excessen en herhaalde overtredingen was de lijn om handhavend op te treden. Deze zijn er niet geweest. In de laatste maanden van 2021 is een inhuur-BOA 16 uur per week vrijgemaakt om het goede gesprek aan te gaan over het naleven van het Corona Toegangsbewijs (CTB) met ondernemers.

Ambitie: BOA's zijn nog meer zichtbaar voor onze inwoners

Deze ambitie is behaald. In vergelijking met voorgaande jaren zijn er in 2021 meer controles op de fiets gedaan. Ook is geïnvesteerd in trainingen voor de BOA's om meer het gesprek aan te gaan met de inwoners. Daarnaast is geïnvesteerd in trainingen met en door de politie waarbij de samenwerking tussen BOA en wijkagent/ politie verder is versterkt. Elke BOA heeft een wijkagent gekregen als mentor om deze samenwerking te bestendigen. Tenslotte zijn er in samenwerking met de wijkagenten verschillende pop-ups geweest. Deze hebben plaatsgevonden in de dorpskernen Andijk, Midwoud en Nibbixwoud.

Trends en ontwikkelingen:

In 2021 is het aantal (overlast)meldingen met 4,5% gedaald. In totaal zijn er door de BOA's 73 meldingen minder opgepakt ten opzichte van vorig jaar. In de meeste gevallen gaat het om 'parkeer- en verkeeroverlast'. Ondanks dat deze lokale cijfers iets gedaald zijn, zijn het er nog altijd meer dan de jaren voor 2020. Dit past binnen de landelijk trend als gevolg van de coronamaatregelen. Mensen waren vorig jaar voornamelijk thuis en melden actiever overlastsituaties bij de gemeente. De inzet van de BOA's voor de handhaving van coronamaatregelen betekent ook dat de controles op andere zaken minder is en dat in sommige gevallen de doorlooptijd van een melding langer is.

De politie richt zich steeds meer op haar kerntaken. De rol van de gemeente / BOA wordt nog steeds belangrijker bij het oppakken van leefbaarheidsproblemen in de dorpskernen.

Inspelen op trends en ontwikkelingen:

Net als in 2021 is in begin 2022 extra toezichtsformatie ingehuurd om, naast onze reguliere dienstverlening, de coronamaatregelen actief te controleren. Ook wordt extra gecontroleerd op afval door het invoeren van het recycle tarief. De veiligheid van onze inwoners waarborgen, is een gezamenlijke prioriteit van gemeente en politie. De huidige samenwerking tussen politie en BOA's wordt dan ook onverminderd, flexibel voortgezet en waar mogelijk geïntensiveerd. We kijken naar

de mogelijkheden om de zichtbaarheid van de BOA's en de wijkagent in de wijk te verhogen. De pop-ups zullen ook in 2022 georganiseerd worden. Met een 'oefen- en trainingsprogramma' werken we aan het verder professionaliseren van de BOA dienstverlening van aan onze inwoners, bedrijven en instellingen. De werkzaamheden zijn hoger dan onze BOA capaciteit. De politie richt zich daarnaast steeds meer op haar kerntaken. Bij kleine ergernissen en leefbaarheidsproblematiek wordt de rol van de BOA steeds belangrijker. Op basis van deze ontwikkelingen wil het College met de Raad in gesprek waarbij de keuze is om of te prioriteren in de werkzaamheden of op te schalen in formatie.

Juridisch

De juristen zijn betrokken bij zowel handhaving als veiligheid. De aandachtspunten en werkzaamheden van andere teamleden werken ook door bij in het werk van de juristen. De juristen proberen er in eerste instantie samen met de overtreder uit te komen. Alle verzoeken tot handhaving worden door de juristen opgepakt en zij vertegenwoordigen het college bij bezwaarzaken. Daarnaast pakken zij de bestuurlijke rapportages van de politie op en werken mee aan de bewustwording van ondermijning. Binnen de organisatie adviseren zij collega's en het College bij juridische vraagstukken.

Ambitie: samenwerken met OOV

Deze ambitie is behaald. De juristen hebben bijdrage geleverd aan de veiligheid binnen Medemblik. Er zijn 6 APV zaken behandeld in 2021 waaronder de rellen in januari 2021 waarbij zij OOV hebben geadviseerd. Ook bij oud en nieuw hebben zij meegedacht in het preventief toepassen van burgemeestersbevoegdheden. De adviseurs OOV werken daarnaast intensief samen met onze juristen op ondermijningsdossiers. Na ontvangst van een bestuurlijke melding van de politie en controle op locatie, wordt door de juristen een juridische procedure gestart om (indien mogelijk) het pand tijdelijk te sluiten op grond van de Wet Damocles. In 2021 is door de juristen driemaal een sluitingsbesluit opgesteld. Eenmaal is een woning waar een hennepplantage is aangetroffen niet gesloten vanwege bewoning door een gezin met minderjarige kinderen; er is in deze casus door de burgemeester gekozen voor een (laatste) waarschuwing. Er zijn in 2021 21 bestuurlijke meldingen ontvangen van de politie.

Ambitie: samenwerken met de BOA's

Deze ambitie is behaald. De samenwerking in het team Handhaving & Veiligheid is op orde. Door korte lijnen en duidelijkheid op elkaars rol- en taakverantwoordelijkheid, worden constateringen door BOA's in een vroeg stadium met elkaar besproken. Dit zorgt voor een betere dienstverlening richting onze inwoners en ondernemers en draagt bij aan een kwalitatief beter handavingsproduct. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking op het afval-dossier, de wet woonoverlast en overtredingen op de verordening fysieke leefomgeving. Ook worden de juristen met regelmaat gebeld door de BOA's om te sparren over acute vragen die zij tegenkomen tijdens hun dienst en ondersteunen zij de BOA's bij het behandelen van de fiximeldingen.

Trends en ontwikkelingen:

In 2022 treden de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (hoogstwaarschijnlijk) in werking. De werkprocessen van het team Handhaving en Veiligheid moeten hier op aangepast worden. Door de prioritering van ondermijning op Westfries niveau de komende jaren, is de verwachting dat er meer bestuurlijke maatregelen worden opgelegd.

Inspelen op ontwikkelingen:

De interne preparatie op de komst van de Omgevingswet is een prioriteit in 2022. De hernieuwde werkprocessen en producten worden opgesteld. De preventieve inzet op het oplossen van geschillen aan de voorkant wordt gecontinueerd. Voor het onderdeel ondermijning wordt samen met OOV gewerkt om de juridische randvoorwaarden van de aanpak te herijken.